230238

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกร (2) ระดับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการน้ำชลประทาน (3) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการน้ำชลประทาน และ (4) ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำชลประทาน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรซึ่งเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานจำนวน 687 ราย โดยสุ่มแบบชั้นภูมิ แบ่งเป็น 3 เขต คือ ต้นคลอง กลางคลอง และปลายคลอง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 255 ราย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด การจัดอันดับ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุ

ผลการวิจัยพบว่า (1) กลุ่มตัวอย่างประมาณสองในสามเป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 55.18 ปี จบประถมศึกษาปีที่ 4 พื้นที่ถือครองเฉลี่ย 14.10 ไร่ มีรายได้เฉลี่ย 77,752.94 บาทต่อปี ระยะเวลาเป็นสมาชิกกลุ่มเฉลี่ย 3.62 ปี (2) ภาพรวมการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการน้ำทุกกิจกรรมจะอยู่ในระดับปานกลาง (3) ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการน้ำทุกขั้นตอน พบว่า มี 3 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีผลในเชิงบวกทั้งหมด ได้แก่ ก. สถานภาพภายในกลุ่มผู้ใช้น้ำ ข. การเข้าร่วมประชุม การฝึกอบรม สัมมนาและดูงาน และ ค. ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการน้ำชลประทาน (4) ปัญหาในการมีส่วนร่วมของเกษตรกรพบว่า กลุ่มผู้ใช้น้ำขาดความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการน้ำชลประทานในระดับแปลงนา สมาชิกผู้ใช้น้ำไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่วางไว้ ขาดการประสานงานและความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำกับเจ้าหน้าที่ และสมาชิกผู้ใช้น้ำขาดการดูแลบำรุงรักษาคูส่งน้ำและอาคารชลประทานประกอบ ทั้งนี้เกษตรกรได้เสนอแนะเจ้าหน้าที่ชลประทานเข้ามาช่วยแนะนำติดตามอย่างใกล้ชิด ต้องการให้เจ้าหน้าที่ชลประทานวางแผนการใช้น้ำ ต้องการให้ทางกลุ่มช่วยชี้แจงกับคนที่ไม่ปฏิบัติตามระเบียบ กฎ กติกา หรือข้อตกลงที่กำหนดไว้เจ้าหน้าที่ชลประทาน และเจ้าหน้าที่และผู้เกี่ยวข้องต้องช่วยกันตรวจสอบการส่งน้ำอย่างเคร่งครัด

Abstract

230238

The purposes of this study were to study (1) the basic background of farmers, (2) the farmers' participation level in irrigation management, (3) the factors affecting the farmers' participation in irrigation management, (4) the farmers' problems and suggestions on the farmers'' participation in irrigation management.

The population of this study was 687 farmers who were the irrigation group members. Stratified sampling were used for selecting the samples, to be classified into 3 parts of the canal, such as beginning, middle and the end, consisted of 255 farmers. The data were collected by using structured interview questionnaire and analyzed by computerized program. Statistical methods were frequency, percentage, mean, standard deviation, maximum and minimum values, ranking, and multiple regression analysis.

The research results found that (1) Two third of the samples were male, the average age was 55.18 years old, graduated in elementary education level 4, the average land holding was 14.10 rai, the average income was 77,752.94 baht per year, and the average of irrigation member period was 3.62 years; (2) The overall farmer' participation in all activities was shown at medium level; (3) The factors affecting farmers' participation in every steps of water irrigation management, there were 3 positive related factors with highly significance at 0.01 level, these were (a) the situation within water irrigation group, (b) meeting participation, training, seminar and field trip, and (c) benefits from water irrigation management; (4) The problems of farmers' participation found that the members had lack of knowledge and understanding in water irrigation operation in the farming area, water usage people do not follow to public regulations, un-coordination and un-responsible between water usage agriculturists and officers. Moreover, water usage agriculturists did not maintain the good-situation of ditches and support buildings. However, study samples propose the irrigation officers to advice and closely coordinate with agriculturists. In the same time, irrigation officers should perform "Water Operation Planning", including water usage group should explain with agriculturist who does not follow the rules and regulations. Finally, the irrigation officers and related officers should strictly inspect and evaluate the water operation system.